

สรุปประเด็นการอภิปรายเรื่อง
การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่จังหวัด และกลุ่มจังหวัด
ในมิติการบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐกับภาคประชาชน
ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ
“เชื่อมั้ประเทศไทยกับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ”
วันพุธที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 เวลา 13.30 – 16.00 น.
ณ ห้องประชุมอรุณอมรินทร์ ชั้น 1 หอประชุมกองทัพเรือ

ผู้ร่วมอภิปราย

- นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม (ประธานกรรมการมูลนิธิหัวใจอาสา อดีตรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)
- นายแพทย์พลเดช ปิ่นประทีป (เลขาธิการสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา และอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)
- นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย (นายนพดล แก้วสุพัฒน์)
- นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (นายประภัสร์ ภูเจริญ)

ดำเนินการอภิปรายโดย

- ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์ ผู้อำนวยการ SIGA (Sasin Institute for Global Affairs)
- ศ.ดร. ชาตชาย ณ เชียงใหม่ (ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สำนักงาน ก.พ.ร.)

สรุปประเด็นการอภิปราย

ภายใต้ความพยายามในการผลักดันการทำงานเชิงบูรณาการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดนั้น การมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคมเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่ง โดย สำนักงาน ก.พ.ร ได้ผลักดันให้เกิดกฎหมาย 2 ฉบับ ได้แก่ พ.ร.ฎ ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2550 และ พ.ร.ฎ ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในเชิงบูรณาการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม ล่าพั้งเพียงกฎหมายไม่อาจจะช่วยให้เกิดผลสำเร็จได้ หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดขาดความรู้และความเข้าใจในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเชิงบูรณาการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ดังนั้นสำนักงาน ก.พ.ร จึงได้จัดให้มีการอภิปรายในมิติของความร่วมมือกับท้องถิ่นและภาคประชาชน สำหรับเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนแนวคิดในการดำเนินงานสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม เพื่อให้การขับเคลื่อนการทำงานเชิงบูรณาการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดบรรลุผลที่ได้ตั้งไว้

โดยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในการทำงานในท้องถิ่นและภาคประชาสังคมมาให้ความคิดเห็น ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้

สถานการณ์ในปัจจุบัน

- บทบาทและความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม ได้มีการระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ และนโยบายของรัฐบาล ซึ่งได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการกระจายอำนาจ รูปแบบการดำเนินงาน มีการแยกกระบวนการเป็นเจ้าของภาพและการเป็นเจ้าของ โดยเจ้าภาพคือผู้ว่าราชการจังหวัดและข้าราชการการเมือง และเจ้าของคือประชาชน
- บทบาทและความสำคัญของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความสำคัญ เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่แตกต่างและหลากหลาย ทำให้การมีส่วนร่วมไม่สามารถที่จะมีรูปแบบชัดเจนหรือมาตรฐานที่เหมือนกันทุกพื้นที่
- วิวัฒนาการและการพัฒนาการปกครองในระดับจังหวัด/และท้องถิ่น รวมทั้งในส่วนเทศบาลยังต้องอาศัยเวลาในการ “ตกผลึก” โดยต้องยอมรับว่าระดับความสำเร็จจะมีความหลากหลายในแต่ละท้องถิ่นและจังหวัด ดังนั้นการจัดทำมาตรฐานกลางในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ยังมีความยากลำบาก ดังนั้น สำนักงาน ก.พ.ร. ควรจะจัดทำกรณีศึกษาที่สะท้อนถึงความสำเร็จและอุปสรรคที่ผ่านมาเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป
- ระดับความพร้อมของประชาชนมีหลายระดับ ทำให้จำเป็นต้องมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตามความเหมาะสมและขีดความสามารถ โดยเราสามารถแบ่งภาคประชาชนได้เป็น 2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มประชาชนที่ยังไม่เข้มแข็ง (มีปัญหาและความเดือดร้อน) และกลุ่มประชาชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งสามารถแยกเป็น 3 ส่วน คือ ชนชั้นกลางที่พึ่งพาตัวเองได้ แต่ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ชนชั้นกลางที่มีจิตอาสา และชนชั้นกลางที่มีการรวมตัว รวมกลุ่ม รวมถึงรูปแบบองค์กรอิสระ ซึ่งประชาชนในกลุ่มที่ 2 สามารถเป็น “Partner” ให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด ในการผลักดันยุทธศาสตร์และแก้ไขปัญหา
- ความทับซ้อนในแผนยุทธศาสตร์และอำนาจรับผิดชอบระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัดและนายก อบจ. อบต. เทศบาลนคร เป็นประเด็นศึกษาที่ต้องมีการจัดการและสังเคราะห์ต่อไป ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

เนื้อหาและสาระที่สำคัญ

- การบริหารงานรูปแบบบูรณาการ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ 1) ทักษะคน 2) กระบวนการและกลไกที่มีอยู่ (ทั้งในส่วนราชการ ประชาชน ธุรกิจ สถานศาสนา การศึกษา) และ 3) เนื้อหาและสาระ โดยความสำเร็จในความร่วมมือกับท้องถิ่นและภาคประชาสังคมคือดัชนีชี้วัดที่สะท้อนถึงความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสุขด้านกาย ใจ ปัญญา และภาพรวมของ

สังคม ซึ่งในปัจจุบันตัวชี้วัดของจังหวัดยังมุ่งเน้นที่ด้านเศรษฐกิจและการใช้ทรัพยากรของหน่วยงาน

- ขอบเขตเบื้องต้นในการพัฒนาการบริหารงานรูปแบบบูรณาการ ควรมุ่งเน้นไปที่ 4 ประเด็นหลัก คือ 1) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่สามารถผลักดันโดยภาคเอกชน ส่วนอีก 3 ประเด็นคือ 2) เศรษฐกิจชุมชน 3) ฐานทรัพยากรในท้องถิ่น และ 4) ทูทางสังคม สามารถผลักดันโดยภาคประชาชนและภาคประชาสังคม ทำให้การจัดทำกรณีศึกษาโดยสำนักงาน ก.พ.ร. ในแต่ละพื้นที่มีความสำคัญมากขึ้น และช่วยให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานร่วมกันทั้งในระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
- การบูรณาการความร่วมมือกับท้องถิ่นและภาคประชาสังคมต้องให้ความสำคัญกับ 4 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดประเด็นหรือ Naming ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถประยุกต์ใช้แนวทางเวทีประชาคมได้ 2) การกำหนดแนวทางวิธีแก้ปัญหาหรือ Framing ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด สามารถทำงานร่วมกับนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ 3) การตัดสินใจจากประชาคมหรือ Deliberating ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน 4) การกระจายผลการตัดสินใจเข้าสู่การปฏิบัติหรือ Deploying ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถทำงานในลักษณะรูปแบบเครือข่ายกับองค์กรอิสระและตัวแทนภาคประชาชนได้ ซึ่งรวมถึงสภาองค์กรชุมชน
- การพัฒนาในระดับจังหวัดและท้องถิ่นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ Area-based เช่น แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค สิ่งแวดล้อม การจัดเก็บขยะ ความปลอดภัย เป็นต้น ควบคู่กับ Agenda-based เช่น การศึกษา สาธารณสุข อุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของการบริหารงานในรูปแบบบูรณาการ
- เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดในจำเป็นต้องใช้อำนาจ 2 รูปแบบ คือ Hard Power (อำนาจโดยตำแหน่ง ซึ่งใช้วิธีการสั่งการ) และ Soft Power (อำนาจโดยอาศัยการยอมรับและ Commitment จากผู้มีส่วนร่วม ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการทำงานรูปแบบเครือข่าย) โดยมีบทบาทเป็นทั้งผู้นำและผู้ประสานงานในลักษณะเป็นแกนประสาน
